

Locuinti'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

si

Strat'a Morarilor Nr. 18.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi decât numai de la corespondenții regulari ai „Federatiunii.”

Articlii ramisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politiciu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pentru monumentulu lui

IONU BUTEANU

Au mai contribuitu la subscrisadu Onor. DD.: Gregoriu Mihali canonico in Blasius 5 fl., Iosefu Tinca invetiatoriu in Berz'a 1 fl., Simeonu Fejér locuitoriu in Berz'a 1 fl.; d'in Abrudu: Mateiu Nicola advocatu 2 fl., Alesandru Lazaru proprietoru 1 fl., Sevastianu Henzel 1 fl. Ionu Popu arend. 1 fl., Basiliu Boziota asesoru 1 fl., Rubinu Patitia vice-notariu 1 fl., Simeonu Balintu protopopu 1 fl., Vasiliu Harsianu advocatu 1 fl., Simeonu Caianu medicu 1 fl.; d'in Pest'a Alesandru Romanu redactorulu „Federatiunii” 10 fl. La olată 27 fl.

Buteni, 7 sept. 1869.

Dionisiu Pascutiu m. p.
advocatu.

La subscris'a Redactiune au mai incursu de la DD: Ionu Pinciu presiedinte la tribunalulu comitatensu 1 fl., Basiliu M. Moldovanu vice-comite in cottulu Cetatea-de-Balta 1 fl.

Deci deficitulu monumentului scadiu la 25 fl.

Redactiuneu „Federatiunii”.

Pest'a, 9 sept. 28 augustu 1869.

Este importantu să se simu, că Dlu Cogalniceanu voiesce a infiintia colonie de jidovi vagabundi in Romani'a.

Dlu Cogalniceanu, ministru de interne alu Romaniei, adresă in 16 aug. c. v. N. 12,621 către prefectulu de Bolgradu una nota, in carea lu invita ca să alega vre-o doue-trei puncturi la gur'a Dunarei, unde Romani'a are una intindere insemnata de p a m e n t u r o d i t o r i u, pentru a potè adunà acolo in côte-va colonie pre jidovii vagabundi d'in Romani'a. Dlu Cogalniceanu dîce in not'a sa, că statele limitrofe refusa de multe ori de a reprimi pre vagabundii lor, și că Romani'a trebue, prin urmare, să hranescă in unu p a m e n t u r o d i t o r i u, și afara de acést'a chiaru la gur'a Dunarei, pre nisces trasi-iminsi, de cari se feresce tota lumea.

Unde ar' potè fi una umilire mai mare pentru Romani'a decât ca ea singura să fie silita a primi la sinulu său nutritoriu pre nisces vagabundi si adunature de omeni? Cum de nu vede Dlu Cogalniceanu, că comerciul romanu, datu de buna voia, si, să ne insemnâmu bine, chiar la gur'a Dunarei, in man'a unoru vagabundi straini, acelui comerciu, dî-cemu, care si asta-di este cea mai mare parte in man'a strainitoru, ar' si pericolitatu pentru totude-un'a? Nici una data unu ministru n'a potutu să emita, dupa parerea nostra, una idea mai nefericita pentru patri'a sa, decât cum este ide'a de a infiintia colonie jidovesci la gur'a Dunarei. Noi sustienem, că Romani'a nu poate, nu trebe să hranescă pre vagabundii altoru state; că acesti vagabundi trebue alungati numai decât ca să nu mai pota demoralisa poporulu; noi sustienem in sine, că acelui pamentu fertilu de una intindere insemnata, de la gur'a Dunarei, ar' si bine să se colonisedie numai singuru prin Romani si neci o data prin staini vagabundi. Au nu se voru astă dora Romani, cari aru si voiosi a schimbă nisces coste uscate si necultivabili cu acelu pamentu roditoriu de la gur'a Dunarei? Se pot. Inse chiaru nece in acestu casu n'ar' trebui, dupa parerea nostra, ca unu locu atât de importantu pentru comerciul Romaniei să fie datu in man'a unoru vagabundi straini.

Controvers'a frantarielor romane-transilvane nu inceata nece acumă de a fi agitata. A nume, posesorii magiar'i d'in opidulu Zagonu, marginisii cu Romani'a, au tie-nutu in 25 aug. una adunare publica pentru a constata

saptulni controveresi si pentru a deminti scirile respandite in acesta cestiune de diurnalele magiare „Pesti Napló” psi „Kolosvári Közlöny.” Protocolulu acestei adunări publicatu in numerii 204 de la 5 sept. si 205 de la 7 sept. ai diuariului „Hon,” caracteriseza cert'a frantarie-loru asiè: Ultim'a comună in partea orientale a districtului Háromszék este Zagonu, care numera aproape la 4000 locuitori. D'in colo de comună, cătra Romani'a, se estinde unu munte acoperitul de paduri avendu una suprafața de 6 mile patrate. Muntele numitul B o'ta, partea ultima a teritoriului descriptu, a fostu totu-de-un'a proprietate necontestabila a Zagonului. Inainte cu vre-o 20 ani, guvernul Romaniei a insintiatu unu osieiu vamale pre acelu teritoriu magiaru, ace'a ce a fostu inca de saferitu; inse unu posesorul d'in Romani'a, numitul P a l t i n e a n u, si-a luatul libertatea a dispune de muntele Zagonianilor, dandu lu in arenda, si espunendu asiè padurile pericolului de a si stirpite cu totul. Zagonianii au cereau remediu atât la osieiu vamalu romanu cătu si la tribunalulu d'in Háromszék, inse fără de vr'unu rezultat, ba Romanii au inceputu a stirpi padurile inca mai cu grosulu. Despre acést'a s'a convinsu eu o ocasiune judele energicu alu opidul Zagonu, Iosefu Izsák, care insotîtu de alti oficiali se duse la fati'a locului si vediù daunele enorme casiunate d'in partea Romanilor. Cu acést'a ocasiune s'a intemplata apoi că vre-unul d'intre Zagoniani, acitiatu do spectaculu tristu, a imburdatu gheret'a unui veghiatoriu romanu. Asiè este caracterisat in diuariulu opusetiunialu magiaru „Hon” incidentul de la frantariile romane-transilvane. Noi mai insemnâmu că, precum se vede totu d'in acelu protocolu, Zagonianii au decisu, ca personalulu pentru veghiarea padurilor să se inmultiesea de-o-cam-data la 100 de individi bine armati si că preste putinu tempu voru merge mai multe trupe de honvedi in părtele acele pentru a se eseretă in manu-opere

In urmarea crisei constitutiunali d'in Francia, Prusia respira mai liberu si paradele si manu-operele sunt la ordinea dîlei. Parad'a mai de curendu se tienu in 6 l. c., in Stetin, unde regele tienu una revista a supr'a corpului de armata sub comand'a suprema a principelui de corona. Generalulu Moltke conduse insu-si in persona regimentulu său.

Cu privire la deschiderea sessiunei extraordinarie a Camerci d'in Romani'a, a fara de telegramulu nostru im partesitu in numerulu trecutu, mai insemnâmu, că in nunciul principesecu se exprime sperant'a, că senatulu va primi proiectele de legi incuvintiate de camera si că inainte de conchiamarea sessiunei ordinarie nu se voru prezenta nove proiecte de legi.

In tre Ungaria si Serbi'a (dupa cum spuna diurnalele ung.) chiaru acâm curgu pertratrile cari — stergundu jurisdictionile consulare — au de scopu a regulă relatiunile de dreptu ale supusilor serbi in Ungaria si ale ungurenilor in Serbi'a. Israelitii se interesescă mai multu de aceste pertratrile, de ora-ce in Serbi'a libertatea religiunara precum si dreptul de a se impamentenă cine va se condiționează de la religiunea care o marturiscesc respectivulu si asiè pentru ei — in specialu — e de mare insemmetate resultatulu pertratrilelor in cestiune. D'in acést'a causa israelitii pestani inaintara ministrului pres. Andrasu una petitiune cu una mii de subscriptiuni, rogandu-lu, ca să mediu-locessa, prin pu-setiunea si instinti'a sa, modificarea legilor Serbiei, cari restringu libertatea corelegiunarilor lor, si anume ca israelitii să nu sia opriti a se asiedi a pre parentul Serbiei. — Serbi'a ince e multa mai consicia demnității si intereselor sale, decât se se conforme cu un'a cu doua — comandei Dlu Andrasu, pot in detrimentulu propriu.

urmatoriele cestiuni singuracee
loru in vigore ale legii

MDCCCLXXI.

Pretisul de Prenumeratique

Pre trei lune 3 fl. v. a
Pre sice lune 6 " " "

Pre anu intregu 12 " " "

Pentru Romania:

pre an. intregu 40 Lei n. = 16 fl. v. a

" 6 lune 20 " " "

" 3 " 10 " " "

Pentru Insertiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a tim-

brale pentru fesoce care publicati

une separatu. In Locul deschis

20 cr. de lipia..

Unu exemplariu costă 10 cr.

De la adunarea generale a asociatiunei aradane pentru cultur'a poporului Romanu, tienuta in 1. si 2. sept. a. c. in Aradu.

Asociatiunea natiunale d'in Aradu pentru cultur'a poporului romanu si-serbă deja a VII. adunare generale in 1. si 2. dî a lunei curinte. — Cine a petrecutu cu atentiune decursulu adunărilor acestei asociatiuni, negresitu că s'a fi convinsu, că adunarea d'in anulu acestu a fostu un'a d'intre cele mai splendide. D'in obiectele in cursu de la zelosele dame romane, se formă o espusetiune de lucru admirabile, arangata cu multa finetă si cu gustu adeveratul esteticu. Cu troi dile inainte de terminul adunării s'a espus in localitatea asoc. aceste obiecte lucrate de mani femeesce romane, sub paz'a bravelor domnisiore romane d'in locu, care intocmira tréb'a asiè, că fie carei-a i se facu parte, pre scurtu timpu, d'in arangierea espusetiunei, cu care ocasiune apoi care de care se silișa a castigă mai multu in folosulu asociatiunei d'in pretiuriile urcate, ce le incasau pentru „Poesiele lui Grozescu”, „Pantheonul romanu”, buchete si alte obiecte, ce li formău bazarulu. — In ajunulu adunării pre stradele orasului se audiă vorbindu-se mai multu in limb'a romana si in specie despre lips'a cortelelor, mai apoi despre sosirea dloru Aut. si Al. Mocioni, Radulescu si a altoru barbatu binemeritati d'in provincie mai indepartate.

La 20 aug. 1 sep. se indesu sal'a comitatense de membrii asociatiunei, candu cam pre la 10 ore, d. vicepresiedinte alu 2-le Sigismundu Popoviciu v.-comitele comitatului Aradu, in absint'a S. Sale episcop. Procopiu ca presiedinte si a On. D. I. Siobanu ca v.-presiedinte primariu, — deschise adunarea cu o cuventare potrivita, intre vivatele membrilor asistinti. Fiindu la ordinea dilei alegerea presiedintilor asociatiunei si a notarilor adunării, — se alésera cu unanimitate de presiedinte S. Sa d. episcopu Procopiu Vacovicu, v.-presiedinte I. dlu Sigismundu Popoviciu, v.-pres. II d. Constantin Radulescu, advocatu in Lugosiu, era de notari dd Ioanu Goldisiu si Vincentiu Grozescu; urmă apoi reportarea despre activitatea asociatiunei, in care d. notariu Petru Petroviciu si are partea sa alésa; se citescu, mai de parte, motiunile facute de unii membri ai asociatiunei, — si anume pentru lafrea industriei intre romani, radecarea institutelor pentru crescerea domesteca a tenerimei romane studiose, pentru cumperarea unei case prin actiuni presem'a asociatiunei, pentru tienerea ambulanta a adunărilor generali si cercarea societatii vieneze „Romani'a” in printre sprinjirei catedrei de limb'a romana la universitatea de Viena, si dupa-ce se mai facura inscrieri de membri noui, terminulu siedintieci d'in diu'a urmatoria se desfinge pre 10 ore inainte de media-di.

Dominisor'a Constantia Dunca, romana atât de meritata pre terenulu literaturei nostre, condusa de interesulu ce lu are cătra sororile sale de d'incece de Carpati, in diu'a prima a adunării la 4 ore d. m. se presintă in sal'a comitatului, unde o acceptă unu numeru imposantu de barbati si femei plini de curiositate la disertatiunea, ce o anunciază pentru publicul intr-unitu. Damele romane ni dedera una viaua garantia despre interesarea loru pentru totu ce e natiunalu, er' Dsior'a Dunc'a ne convinse cu asta ocasiune despre des-teritatea intelectuale ce pot se poseda una fica romana. Aplausele publicului ascultoriu o intrerupseră de multe ori in vorbire, emotiunea ce a sternitu dsa in cei presinti e nespusa, si nu me indoiesc, că amu trasu asupr'a noastră prin dsa invidi'a strainilor asistinti.

Totu in aceea-si dî sér'a se arangia la „Crucea alba” una petrecere natiunale de saltu, impreunata cu sortitura filantropica, care reusită cătu de splendidu; venitulu precum si nrii, cari s'a trasu in sortitura, după cum am intelese, vi-se voru tramite cătu de curendu. Eu cu privire la acesta petrecere, am de insemnatu, că limb'a romana, cea atât de suava pre buzele virginelor, acum pentru prim'a data am admirat-o triumfatiora intr-un petrecere mare, predominind ea in tota frumsetea ei, ceca ce cu cătu ni documenta indiferentismulu trecutului, pre atât ni sierbesce de garantia firma pentru viitoru. Onore sororilor Constantiei Dunc'a!

La siedint'a a dou'a, tienuta in urmatoria dî de la 10 ore, se pertractara motiunile facute in siedint'a d'antai precum si alte obiecte taiatorie in cultur'a poporului

romanu si in specie in cîte multă ingrijire, pamentul de Se alese apoi de directoriu prim. în dreptu, desigur o nă deputatu dietalui, directoriu secund. d. Ionu Popoviciu Deseanu advocat in Aradu si directoriu la bancă de ascuratiune „Transilvania”; de fiscalu d. Iosif Popoviciu advocat in Aradu; de perceptoriu d. Emanuil Misicu, asesoru cottensu; de bibliotecariu d. Stefanu Siorbanu, asesoru cottensu; de esactoru d. Ioanu Goldis iu vnotariu cott., si de economu d. Teodoru Serbu vnotariu cott., si de notariu d. Petru Petroviciu. Era de membri directiunali se alăseră urmatorii dd. 1) Vincentiu Babesiu, deputatu, dietalui, 2) Ioanu Siorbanu, capitanu supr. in pensiune 3) Dr. Iosif Hodosiu ablegatu dietalui, 4) Mironu Romanu protosincel si ablegatu dietalui 5) Demitru Bonciu advocat in Aradu 6) Dr. Atanasiu Siandoru prof. de pedagogia 7) Alesiu Popoviciu advocat in St. Ana 8) Ioanu Suciu notariu com. in Socodoru 9) Georgiu Dogariu, cetățeniu in Aradu 10) Dr. Alesandru Mocioni deputatu dietalui 11) Ionu Rosiu, asesoru la magistratulu din Aradu 12) Lazaru Ionescu deputatu dietalui. Si in fine votandu-se recunoștința protocolaria sprințitorilor causei Asociatiunei, deschisitul zeloselor dame contributore la sortitura precum si celor 22 colectanti, cari au documentat mai mare interesare in privintia incasării tacselor restante, — d. presedinte inchia la 2 ore d. m. a VII. adunare generală!

La 5 ore apoi se tineau in locuinta duii M. Romanu una conferinta in causă bancei „Transilvania.”

C. G.

Raportu generalu

Despre activitatea Directiunei Asociatiunei naționale din Aradu pentru cultură poporului romanu, din anul 1869.

(Fine.)

8. Resultatul distribuirii exemplarilor (sortirilor) tramise si vendute, cătu si alu celor restituite, apoi venitul curat ce s'a potutu esoperă dupa subtragerea tuturor speselor neevitabili la această intreprindere dupa aratarea specifică a comembrului si directoriului secundarii substitutu Dlu Ionu Popoviciu Deseanu, ce s'a prezintat in siedintă de ări, este pana acum'a de 2486 fl. dar' trebue să se observe cumcă partea cea mai mare de sortiri se afla inca distribuita pre la respectivii colectanti si la altii, carorul a s'u tramis de aceste; dreptu aceea raportul specialu numai in siedintă de mane se va asterne onoratei adunări generali.

Lucrările si pregatirile ce s'a pretinsu la intreprinderea acestei sortiture au fostu atât de mari si neprevideute, in cătu Directiunea s'a sentită necesitata a se abate de la despusestiunea adunării generali din 3rd sept. 1868. Partea a II. prin care terminulu adunării generali s'a fostu desfătu in luna lui maiu 1869, si asiē in interesulu afacerilor vitali si d'in causă a impedeacărilor intrevenite, vediendu-se prè scurtu acestu terminu, desfătu prin decisulu directiunalu sub nr. 66. pe 2nd iuniu a. c. care s'a fostu si publicat dejă, — apoi d'in motivele considerate si respicate sub nr. 76. alu decisului directiunalu din 23. maiu 1869 Directiunea au aflatu mai cu scopu a amenă terminulu adunării generali pre diu'a acăstă.

9. Directiunea secundariu Dlu Mironu Romanu fiind alesu de deputatu dietalui si d'in causă a altoru misiuni mai importante (!) care l'au impedeacătu pentru unu tempu mai indelungat de la presedintă directiunala; s'a a. etatu lipsa alegierii unui directoriu suplinte pre temporu absentiei Dniei sale, d'in care motivu Directiunea conformu §. 40. din Regulamentulu internu au aflatu de lipsa a substitutul respective a alege de Directoriu secundariu pe comembrulu Directiunei Ionu P. Deseanu.

10. Cu privire la decisulu directiunalu sub nr. 52. si la dorintă enunciata de către adunarea generală d'in anii mai de inainte, directiunea n'au intrelasatu si in anulu acestu-a a tenu parastasulu indatenatu intru eternisarea memoriei repausatului si neuitatului barbatu alu națiunii romane, fostul comite supremu alu comitatului Aradu George Popa, care serbare funebrala s'a celebrat in S. Sa Dlu Episcopu diecesanu Procopiu Vacovicu asistat de mai multi preoti in beserică catedrala romana gr. or. la 10. Apriliu nou a. c.

11. In asemenea modu Directiunea au despăsuti tie-nerea parastasului si pentru repausatulu benefacatoriu alu Asociatiunei, Iova Cresticu din Sîri'a, recercandu pre Dlu protopopu alu Sîrii Georgiu Popescu d'a celebră servitiulu funebralu in beserică rom. gr. or. d'in Sîri'a, cea ce dupa inscripția prima in 17. Aprilie nou a. c. s'a si intemplatu, precum acăstă la decisulu directiunalu Nr. 33. se poate vedă.

12. Repausatulu Archimandritu si fostu administrator episcopal Patriciu Popescu inca in anul 1853 a fostu testat o sumă de 100 fl. m. c. spre scopulu unei fundatiuni infinitante pentru ajutorarea tinerilor studinti, lipsiti de midioce, carea suma, in lipsa unui institutu de categoria filantropica, pre timpulu de atuncia s'a fostu predată prin reposatulu presedinte alu comunității besericesci Ionu Popoviciu unui cetățianu din Aradu, spre fructuire in interesele capitalului, dar' d'in causă unui procesu desperat au scădutu la 52 de fl. 88 cr. v. a. despre care comunitatea besericescă gr. or. a Aradului a aflatu de bine a decide a se donă pre partea fondului Asociatiunei naționale pentru cultură poporului romanu.

Sum'a acăstă predată Directiunei, d'in partea comembrului Dr. Atanasiu Siandoru, pre langa producerea unui estras protocolar alu comunității besericesci, s'a străpusu prin perceptoratulu asociatiunei in casă de pastrare, si asiē fondul asociatiunii nostre in anulu acestu-a a mai sporit u si cu acăstă suma de 52 fl. 88 cr. v. a. Deodata s'a insarcinat fiscalul asociațiunei a încercat complanarea in privintia sumei ce mai lipsesc in capitalulu primitiv de o sută florini.

13. D'in partea presidiului societății literare „România” din Vienă cu scrisoarea dt. 12. Iuliu a. c. No. 100. a fostu recercata Directiunea acăstă, ca d'in incidentulu creării basate pre permisiunea Ministerului c. r. de cultu si instructiune de Vienă a unei docenture pentru limbă si literatura romana la universitatea de Vienă si pentru imbunătățirea remuneratiunei anuale a acelui docentură, a se declară despre modulu eficace in privintia acăstă si de căcum va si asociatiunea nostra s'ară convotă a contribui anualu dupa potintia spre scopulu acestuia, si totu odata a sprinții pasii ce amintită societate literară de Vienă voiesce a-i indegeță, adeca a face una rogare colectiva d'in partea Asociatiunei Transilvane, si a socie-

tății noastre, către consistoriul gr. or. din Cerneutu pentru esoperarea sistemării unui salariu anualu d'in fondul religiunarii alu Bucovinei.

In meritul acestu-a momentosu ce pestrece marginile activității Directiunei, nu s'a decisu nemica, ci s'a dedusu prin determinarea de sub No. 90 enunciata in protocolulu siedintiei a 11 ordinarie, că de-ora-ce deslegarea intrebării acestei-a cade in sferă adunării generale, recerarea societății literare mai susatins se se asternă adunării generale pentru bunavoitoră despusestiunea ulterioră.

14. In privintia lasamentului testatui Asociatiunei de repensatulu Iova Cresticu din Sîri'a, adunarea generală de anu cu determinatiunea sa de sub No. protocolului 12. a despăsatu a se licuidă lasamentul intrug si escontentarea finală a pretensiunilor licuindu ce jaci pre acestu lasamentu, lasandu si mai de parte administratiunea aceluia-si curatorului si fiscalului plenipotentiatu alu Asociatiunei, Lazaru Ionescu.

Este cunoscutu d'in raportulu generalu despre activitatea directiunei d'in anul trecutu sub punctulu 18 cumă lasamentul de sub intrebare a fostu insarcinat cu o percentua financială, ce s'a fostu ejecțat dupa statul activu alu acestui lasamentu cu o sumă de 611 fl. 37^{1/2} cr. v. a. pentru a carei-a solvare directiunea Asociatiunei mai de multe-ori si cu amenintarea măsurilor esecutionali a fostu provocata d'in partea organelor financiare.

D'in incidentul acestu-a, directiunea d'in anul trecutu pre basă a unui decisu adusu in siedintă sa a 8 sub No. 62. a despăsatu a se face petitiune la Maiestatea Sa pre gratiosulu Imperatoru si rege apostolicu, pentru ca se se indure prè gratiosu a iertă, pre calea gratiei, sumă percentua financială cu care a fostu insarcinat lasamentul acestu-a ca o avere testata unui institutu filantropicu.

Pusetiunea acăstă asternendu-se in audintia prin Onor. Dlu directoru primariu Antoniu Mocioni si Dlu Sigismundu Popoviciu in vice-preside alu asociatiunei la locul prè naltu, se obștii resulatul favoritoriu in partea asociatiunei noastre, de-ora-ce dupa cum se vede d'in actele aflatiorie la protocolul siedintici a V in 14 augustu a. c., directiunea reg. ung. de finanțe d'in Aradu sub datul de 19 aprilie a. c. No. 6712 a incunoscintiatu pe acăstă directiune, că Maiestatea Sa ces. reg. apost. cu prènaltă resolutiune d'in 20 martiu a. c. s'a induratu prègratiosu in urmarea petitiunei mai susu espuse, a iertă sumă percentua financială de 611 fl. 37^{1/2} cr. pretinsa de la asociatiunea pentru lasamentul ereditu de la reposatulu Jova Cresticu; fiindu

a) A se solvi d'in partea Asociatiunei numai sumă de 1 fl. pentru timbrulu la testamentulu reposatului, era d'in partea legatarilor celoru-l-alti sumă percentuară de 16 fl. 20 cr.

Actul acestu-a pregatiosu alu Maiestății Sale marinosului Imperatoru si rege apostolicu, directiunea l'a luat cu omagiala multiamita la cunoscintia si asiē causă desperata a acestei percentua financială de déjà superata.

15) Pre temeiulu preliminarului placidat d'in partea adunării generali de anu sub No. 14., directiunea in anulu acestu-a pre séma lectorilor, au prenumerat urmatoriele diuari, adeca:

„Albină”, „Amvonulu”, „Archivulu”, „Familia”, „Federatiunea”, „Foiă” societății din Bucovina, „Gura Satului”, si „Telegrafulu romanu”; era d'intre cele straine

FOLIOGRAPH

Limb'a romana si dialectele Italiane.

Schitul filologică de

G. L. Frollo

Profesorul la gimnasiulu Carolu I. din Braila.

Manserunt, bodieque manent vestigia
ruris. Horatiu.

VII.

(Fine.)*)

Lectorulu care a binevoit de a ne urmă pana aici va recunoște dupa tote ele dîse cătu este de mare importantă filologica a limbii italiana pentru Romani, si e converso a limbii romane pentru Italiani; elu va fi descoperitul modulu admirabilu prin care ună dovedește si controlăre pre altă; va fi nevoit in fine de a admite, că unu studiu mai profundu si mai intinsu asupra acestorui raporturi este nu numai de dorit, ci si de o neaperata trebuita intr'unu momentu in care limb'a romana tinde a luă o fisionomia mai decisa si mai completa.

Inse, si acăstă o dîcemu cu mare parere de rêu, studiul limbii italiane, precum este organizat in România, nu corespunde de locu cu legitimele cereri ale situatiunii.

Motivul principalu nu este lipsa de simpatia d'in partea Romanilor: de căa o amu dice, ar' fi o nedreptate d'in parte-ne, mai vîrtoșu acumu, cându o Municipalitate romana ne a acordat o subvenție de 15,000 L. V.

*) A se vedea nr. 88, 90, 91, 92, 93, 94 si 97.

spre a tipari unu Dictionariu. Dar' ceea ce impedeacă progresulu studiului in acestu raportu este modulu prin care functiunea cea mai mare parte d'in catedrele de limba italiana, si rangulu ce i s'a ficsatu in programele Instructiunile Publice.

Bun'a covenintia ne consilia la tacere asupra punctului d'antău, dar' asupra celui-laltu fie-ne permisul de a ne opri unu minutu mai nainte de a inchiă discursulu nostru.

Catedrele de limb'a italiana ce figură in bugetulu Statului pentru anul trecutu suntu 11, tote facultative si stabilite numai pentru unele cursuri d'in scoolele secundare: sum'a ce le este afisata de abî se urca la o cifra de 72,000 L. V. Limb'a francesă d'in contra este introdusa ca obligatoria in töte clasele gimnasielor si in mai multe cursuri d'in töte celelalte scoole secundare de ambe secole; o catedra superioara se afla la facultăti in București si altă la Iasi, si cifra onorarielor se suie pana la 228,800 L. V.

Noi suntemu departe de a contesta insemențatea limbii franceze intr'o epoca in care limb'a acăstă s'a mai facut o limbă cosmopolita, si națiunea care o vorbesce pare că se afla la culmea civilizației; dar' ni se va permite de a ne indoi despre oportunitatea de a se da acestui studiu o mai mare dezvoltare in România decătu in orice alta parte a lumii, sacrificandu i chiar studiul limbii romane, caruia-i s'a rezervat pana astăzi un rang subordonat. Estremitățile suntu reale totu-de-aun'a, si noști ni e frica că spiritul de galomania care bantuește societatea romana să nu aduca cunoscute perirea simțimentului nationalu, căci vitalitatea națiunilor stă in proporție directă cu elementele lor de originalitate.

Dreptu-aceea nici n'am pretinde să se dea limbii italiane rolul ce a jocat pana acumu limb'a francesă in

România, să se adopteze pentru perfectiunarea limbii romane o metoda esagerată de italicism, precum și se pare de a fi tendința onorabilului Prof. Spinazzola. Limb'a romana pote să se folosească si de italiană si de francă: dar' pentru acăstă n'are nece o necesitate de a se înfrancosi: ea cauta să fie romana mai presus de tot, si studiul ei are să fie baza fundamentală pre care o să se înalte mărețiul edificiu alu instrucțiunii naționale.

Ori si cunoscute să fie romana mai presus de tot, si se pare de a fi tendința onorabilului Prof. Spinazzola. Limb'a romana pote să se folosească si de italiana si de francă: dar' pentru acăstă n'are nece o necesitate de a se înfrancosi: ea cauta să fie romana mai presus de tot, si studiul ei are să fie baza fundamentală pre care o să se înalte mărețiul edificiu alu instrucțiunii naționale.

Si de către acei-a cari dispun de Instructiunea Publică nu împartesc umila nostra opinie, totu-si ni se pare de recomandat o alta ramură de studiu ce are o catedră propria in cele mai ilustre Universități străine, si cu totu-si aceste-a necaiurea nu s'ară astăzi mai bine asediată decătu in facultățile romane: voim să dicem sciinția comparativa a limbelor române și neo-latine. La unu asemenea studiu limb'a italiana și-aru luă postul ce i se cuvine, si impreuna cu dins'a aru veni la cercetare sub unu punctu de vedere generalu si alte limbi, precum cea spaniola, care, de să importanta pentru filologia română, nu pot să aibă in Tierea o catedră deosebită. Astfel invetiamantul predat in scoolele secundare pentru limbile române, italiana, francesă si latinescă aru ibi la unu punct culminant, si de acolo aru pleca ca de la o baza mai sigura ori-cine aru fi chiamat a se ocupă in specialu cu limb'a națională.

Tote ne facu a crede că la acăstă clasa n'ară lips

sau prenumeratul „Gazeta Transilvaniei”, foia magiara „Alfold” si cea germana numita „Zukunft” — tote pre anul intreg, era diurnalul „Transilvania” si foia germana locala numita „Arader Zeitung” au fost prenumerate prin munificentia comembrilor Nicolai Phili monu si Teodoru Serbu apoi foia literarie bisericesca „Sperantia” a venit asiderea gratu. Din starainetate „Romanul” si „Traianul” ce apar la Bucuresti si cari preste totu anul au venit gratis si regulat.

16) In cursulu anului acestui-a, adeca de la ultima adunare generala pana in diu'a subsemnata au intratu in asociatiunea nostra, respective s-au sporit numru membrilor in modulu urmatoriu:

a) membri fundatori pre vietia	6
b) membri, cari si au renouit ofertele	86
c) membri nou intrati	197
d) membri carii au datu obligatiuni	56
preste totu	345

cari din partea directiunei si conformu autorisarii permite de la adunarea generala sub No. 7 alu determinatiunei din 2¹⁴ septembrie s-au declarat prin votare secreta de membri ai Asociatiunei pre timpulu anilor obligati, precum acast'a d'in protocolele siedintelor se poate vedea.

17) In urmarea raportului proveditu cu socotrla documentata, asternutu sub E. de Dlu Lazaru Ionescu despre starea lasamentului testatu asociatiunei de raportul Iova Cresticu, se vede dupa escontarea finala a pretensiunelor licuidate cu care au fostu insarcinatul acestu lasamentu ca asociatiunea nostra natiunala are unu capitalu de 2044 fl. 86^{1/2}, licuidu si asiguratu, era 48 fl. 50 cr. in capitalu, ce stă sub procesu, si computul facutu despre acestu lasamentu este mai pre largu espusu in raportul fiscalului Asociatiunei Dlu Lazaru Ionescu amintitul sub E.

18. D'in raportul perceptorului aici sub F. alaturat si documentat cu ratiocinul proveditu cu ansele necesarie, se poate vedea starea casei Asociatiunei administrate in restimpulu acestui anu si anume de la ultima Adunare generala, pana la inchiderea manualului de perceptiune, care arcta urmatorulu bilantul:

Perceptiunile totale in anulu curinte	
au fostu	2893 fl. 44.
Erogatiuile sunt	1841 fl. 72.
care sutragendu-se d'in perceptiune, re-	
manu bani gat'a in casa	1051 fl. 72.
cr. v. a.	

19. Raportul esactorulu alaturat aci sub G. arcta c'ntrocolele perceptorali cu de amenuntul sunt reveluite si sumele percipiate a le ofertelor d'in positia in positia sunt induse in protocolul capitalu alu membrilor Asociatiunei.

Mai de parte esactorulu confirma autentitatea protocolului nou-compuse si resultatulu restantelor sub punctul 1. alu acestui reportu.

Statul membrilor Asociatiunei e urmatorulu.

Membri pe vietia sunt	31.
membri ordenari renouiti	86.
membri nou alesi	197.
de toti	314.

Numerul membrilor binefacatori de la adunarea generala afara de contribuirile ce s-au facutu pre partea

concursulu junimei studiose; ca ci junimea romana este setosa de scientia, si spiritulu celu mai intreprinditoru fierbe in vinele ei. Ceea ce trebuesce mai multu nu este de a o indemnă, ci d'a o indreptă. Si mai presus de tota cauta se nutresca cu studiuri seriose si solide, departandu de dins'a ceea ce este numai lucestu, ilusoriu si superficialu.

Pruncului care cere pane se nu i se dea scorpioni, si deca tota lumea se plange in România de viiturile generatiunii de facia, ferescu-se bine conducatorii natiunii de a nu inlocui acast'a generatiune corupta prin o alta generatiune de siarlatani.

Cătu pentru noi, cari iubim Ti'r'a acast'a si d'in cauza siederii noastre indelungate intre Romani, si pentru onoreea numelui latinu ce i este comunu cu Ti'r'a nostra, nu potem decât sa invocam asupra-i, impreuna cu poetul de la Venos'a, ocrotirea acelei divinitati simbolice, care, purcediendu intr'o aureola de radie iridescente, vine te descepte scientiele si artile civilisatorie, vindeca ranele trecutului si prevestesc gloria viitorului:

*Augur, et fulgente decorus arcu
Phoebus acceptusque novem Camoenis,
Qui salutari levat arte fessos
Corporis artus;
Si Palatinas videt aequus arces,
Remque Romanam, Latiumque felix,
Alterum in lustrum, meliusque semper
Proroget aevum.*

sortiturei nu s'a sporit. Aci este de insemnata ca forte multe liste au intratu numai dupa compunerea acestui raport generalu.

Ofertulu membrilor renouiti si alu celor nou aleasi face o suma anuale de 999 fl. v. a.

Ofertele incuse indecorsulu anului sunt induse in protocolul capitalu si in registrul alfabetic alu membrilor de unde totu odata sci potu se ofertele restante ale tututoru membrilor de la incepitulu Asociatiunei pana acum'a.

Lieuidandu-se raporturile colectantilor, la propunerea comisiunei, d'in ofertele restante au trbuitu se se descrie 225 fl. 50 cr. ca bani neincasabili.

20. Cum se vede d'in raportulu bibliotecariului sub II. alaturat, biblioteca Asociatiunei se afla in rondu bunu, in cursulu anului curinte s'a sporit numai cu unu opu, adeca cu unu exemplariu alu poesielor lui Iulianu Grozescu, ce s'a donat pre sem'a bibliotecei d'in partea Dlu avocatu Emericu A. Stanescu.

Tenerimea nostra studiosa in anulu curinte a folositu cu mai mare interesare si diliginta biblioteca, si a fostu proveditu cu diferite opuri si cărti d'in biblioteca Asociatiunei, care s'a datu spre folosire.

Totu odata d'in partea Dlu bibliotecariu se propune preliminarea unei sume de 100 fl. pentru procurarea opurilor mai nove romane, care propunere si directiunea a spriginesce si recomenda on. Adunari generali.

21. Starea economatului Asociatiunei si erogatiunile facute de la ultima adunare generala pana la inchierea acestui raportu este arata in raportulu economului aci sub I. alaturat, si proveditu cu consegnările necesarie, d'in care se vede, ca fondulu instructu alu Asociatiunei in anulu acestu-a a mai sporit cu portretul lui Ionu Bratianu promovatorul culturei natiunali, in colore oloita si cu rame aurite, ce tenerimea studiosa romana d'in Egopole (Keskemét) l'a donat Asociatiunei, cabinetului de lectura alu Asociatiunei.

22. In fine s'a alaturat raportulu notariului Directiunei sub L. care arcta, ca cancelaria si archivulu Asociatiunei este in rondu bunu si ca tota espeditiunile siedintelor directiunii sunt efectuate.

A r a d u, in 1. sept. 1869.

Antoniu Mocioni, m. p.
directorul primar

Petru Petrovicu m. p.
notariul Asociatiunei.

NOUTATI STRAINE.

FRANCI'A. Lasam su urmeze finea cuventarii principelui Napoleonu pronunciata a supr'a senatus-consultului:

A dou'a lacuna o astu in rolulu senatului. Sun amicu de convictiune alu sistemului cu doue camere, dar ce s'atinge de influenti'a senatului, acestu-a aru trebui sa fie camera secunda, n'aru trebui a se lasa in manile lui potestatea constituante. Acast'a este unu ce periculosu, fiindu ca se nu va intrebuinta nece odata acesta potestate, si atunci este de prisosu, se o va intrebuinta, dar atunci eriulu ne apere de ea! In tiéra sufragiului universalu, potestatea constituante trebue imparista intre imperatru, senatu si corpulu legalitativu. — Lacuna a treia se referesce la elemintele d'in cari se constitue senatulu. Una corporatiune de statu, pre cum este senatulu, trebue sa-si derive potestatea d'in dreptulu sufragiului universalu numirea imperiale nu pote nece odata sa suplinescă acestu dreptu. Daca radecinele senatului se voru asta in parentulu fecundu alu sufragiului universalu, voru fi mai tarzi de catu in stralucitoru arena imperiale. (Sgomotu.) Senatus-consultulu d'in 1852, care indreptatiesce pre imperatulu a presiede in senatu, trebue stersu. — Mai departe este in contr'a libertatii a interdicto corporului legalitativu si presei discutarea constitutiunii. Interdictiunea acast'a n'are valore, ci 116 interdictatori aru si calcatu-o de cum-va guvernulu n'aru si apucat de buna ora initiativ'a.

Numerul representantilor si alu cercurilor electorali trebue modificatu; numerul deputatilor este a se spori, er' numerul cercurilor nu aru si iertatu a-lu regulă prin ordenatiuni arbitrarie, ci prin lege, dora conformu arondisementelor de mai inainte.

Lacuna a cincea si cea mai insemnata se referesce la reformele municipale. (Sgomotu.) Da, spunu apriatu: primarii aru avé se sia numiti de consiliul municipalu. Nu voiu se tratezu adi in detaiu acast'a cestiune ponderosa; cunoscu retelele acestei reforme, dar', dupa una pre-cumpenire seriosa, m'am convinsu, ca avantagile ei sunt in preponderantia. Dorescu, ca intrebarea acast'a se se reserve resoverii legali, suspendendu-se de-oam-data dreptulu guvernului d'a numi primarii. Intru acast'a despusetiune nu jace vre-unu pericolu, ca ce guvernului i remane potestatea d'a disolve consiliile si a numi comisiuni municipale. Dorescu, ca siedintele consiliilor municipali se sia publice.

Trebue in se inchiu, cu tote ca am inca multe pre anema. Am insemnata pedecele, ce se opunu intemeiarii imperiului liberalu, care este visulu intregei mele victie, si scopulu nisuntierelor mele. Discusiunea adeverata se va desvolta numai atunci, candu voru veni la pertratare

urmatoriele cestiuni singuratee: stergerea dispusefuniilor in vigore ale legii de securitate; articolul 75. alu constiutiunii d'in anul VIII; reorganizarea constiutiunii cetătii Paris, regula raportelor d'intre statu si besereca, staverirea instrucțiunii gratuite, a libertatii instructiunii mai inalte, apoi decentralizarea, diregerca politicei esterne, cu unu cuvenit, regula legale a totoror cestiunilor. — Atunci parlamentarismul nu se va misca in cerculu unei joacarii, atunci ventrele lui se voru pot la sa pre ariple unui zefru democrat si cu emininta popularu. Acast'a este missiunea, geniul, acast'a detorinti'a imperiului. — Naluc' a rostia nece nu trebuie s'o luama in consideratiune, revolutiunile amenintia in tote tempurile, si numai asa se potu incungiura, deca binele ce-lu posedu ni-lu imprumutam. Agitatiunea politica nu contine periclu, ba d'in contra este fructifera si salutaria pentru tiera. (Sgomotu indelungata.)

Min. intern. Forceade asta de necesaru a dechiara in numele guvernului, ca cu tote ca consumte cu uncle d'in parerile liberali ale ante-vorbitorului, totu-si mai multe sentintie pronunciate a supr'a constitutionii este constrinsu a le considera de personali, atribuindu-le absolutu ante-vorbitorului.

VARIETATI.

* * (Nenorocire.) Spatiul nu ni permite sa publicam intréga una corespondintia d'in Ili'a-Muresiului, in care ni se spune, intre altele, ca in 6 septembrie curentu patru locuitori romani ajunsera la sapa de lemn in urma focului ce-lu produsera nesce copii jucandu-se cu aprindire (chibrite), firesc in tempul candu mai toti locuitorii erau la lucru afara de opidu. Daca magasinariul de la statiunea liniei ferate Dlu Novaci nu' fi venit intra ajutoru cu stropitorea societatii, locuitorii fi facutu si mai multa prada; ca ce putinii omeni, cari se mai aflau pre acasa, priviu cu manile incrusitate latirea focului — d'in malitia or' indiferentismu? totu un'a. Merita amintire unu omu bunu d'in Bacea vecina, Petru Negriila, care observandu nenorocirea, alerga cu carul propriu, aducandu buti cu apa spre a stinge furibundul elementu. — Opidul Ili'a inca are una stropitore, care inse in locu d'a se tien la cas'a opidana in mediuloculu satului, se afla in curtile baronilor d'in locu, de unde numai cu greu se poate scote la casu de trebuinta. Ar' fi bine ca organele administrative sa despuna in privint'a asta, er' parintii sa nu lase la despusetiunea copiilor unele periculoase ca d. e. aprindirele. De alta parte s'aru cuveni ca colocitorii sa dovedasca mai multa bunavointia unii altorii in momentele calamitatii.

* * D'in organulu archeologicu alu dlu Fl. Romer reproducem urmatoria seria de antictati, si anume:

1) Una moneta romana de bronzu (as) cu diametru de 14"; pre aversu se vede capulu lui Janus, er' pro reversu prora unei naii, sub acast'a ROMA; locul de recuperare nu este cunoscutu.

2) Una moneta de auru, pre aversu cu unu capu privindu in stang'a, si cu inscriptiunea: NERO CAESAR AUGUSTUS pre reversu IUPITER CUSTOS. Aceasta moneta s'a descoperit in comun'a Vereczke (in cott. Zala) (d'in an. 36—66. d. Cr.)

Una moneta mica, ce figură sub nume de Potinu, d'in tempulu imperatului Probus, imprimata intre 277 si 382 d. Cr. in Alessandria, pre avandu unu capu laureat privindu in stang'a, cu inscript: A. K. M. AYP. HIPOBOC. CEB. adeca AYTOKPATAP KAIZAP MAPKOC AYPHIOC pre rev. A. A. adeca: Alexandria; se mai vede unu vulturul privindu in stang'a, in apropierea lui unu ramu de finie.

4) Una moneta de auru pre aversu cu unu capu incungiurat cu sgarda de margele, cu inscriptiunea: DN HONORIUS PFAUG. pre rev: inscript: VICTORIA AUGGG si imperatorulu privindu in stang'a, in man'a drepta tienendu unu labar, in stang'a Victoria pre unu globu, sub peciorulu ei stangu jace prosternutu unu captivu. Pre campulu monetei se poate vedea A-V, er' pre marginea CONOB. Aceasta moneta s'a gasit la Muncastru.

In apropierea comunitatii Siuranu in cott. Vasini, in parietele apusane alu unui gradu s'a aflat un epitaful romane, intregu si forte frumosu. In ambele anghiiuri ale prismei superioare lunga de 3' 2" si inalta de 11" 6" este unu cane privindu in afara, in mediulocu stau fatia in fatia doua gaine mancandu. In partea inferioare a prismei, pre una tabela lata de 2' 7" si inalta de 2' 8" marginita de doi stelpi mici corintani se vede inscriptiunea:

C. CAESIOC.
F BL. VICTORI
AN LXX. ET IULIAE
TI F. PROCULAE CO
AN. L. CAESIUS T
TULUS. ETCCAES IUSOP
OA. PARENTIBUS OP
TIMIS.

Totu pre partea inferioare se mai vede una opera, in-

fatișandu unu cale ce fuge d'in stang'a in drépt'a, sub unu arbure; în mediulocu unu barbatu romanu, invescutu pana la genunchi cu o tunica, de a supr'a cu unu palii inchioratul la grumadiu, si fluturandu in aeru, fuge calare d'in stang'a in drépt'a. Sub pecioarele calului totu in acea si directiune stă unu cane. In partea stanga se vede una stanca d'in diosu cioplita frumosu.

Unu economu d'in com. Siuranu arandu a descope ritu una moneta de auru in marimea si form'a unui grauntiu de fasole (bobu), cu pondu de $\frac{3}{4}$ de galbenu imp., fără vreuna inscriptiune, pre una parte cu una figura in deplina goletate. Se crede a fi moneta barbara or' greca.

In bibliotec'a gimnasiului d'in Ternavi'a se afla una multime de caramide si vase de lutu (romane) cu dife rite inscriptiuni, si anume: 1) Una caramida adusa d'in Petronellu, in lungime de 6" si inaltime de 1" cu inscript. ATILIAE FIRMAE. 2) Alte doue exemplarie cu inscript. EX. OF. S. I. Mommsen in epistol'a sa d'in 23 martiu 1867 esplica inscriptiunea estu-modu: Ex officina L. Savariensis Ioni, fece acăst'a condus de urmator'i a inscript. a unei caramide d'in museulu pestanu: I. SAVARIENSIS ION. 3) Una caram. cu lungime 4" 8" si inaltime 1" 2", cu inscript: P. RFE. FEP. 4) Una frantura de caram. cu inscript. E. D. FPE. — 5) Unu acoperisiu de ole, cu inscript. VIIGISOM. 6) Stratul unui vasu de meciu lungu de 4" 5" si largu de 3" 4", cu inscr. QCC. 7) Altu stratu de. m. cu inscript. CRESCE. 8) Unu vasu de meciu de la morminte cu inscript. CRESCE. 9) Altulu cu inscript. CRESCES. 10) Idem cu inscript. OCTAVI. 11) Idem cu inscript. APRIC. 12) Idem cu inscript. FORTIS. 13) Idem cu inscript. LVMEN. 14) Unu stratu de meciu cu ins. VIBIAN.

In otarulu comunei Ghirmotu (cott. Györ-Jaurinu) s'a descoperit unu fera de plugu romanu. In departare de 500 pasi s'a descoperit stratu unei cetăți romane.

Dlu dr. Kenner membru alu reuniunii arceologice d'in Vien'a tieni, într'una serata a reunii, una disertatiune, in care insémna cu multa eruditie importanta ce Septimiu Severu a atribuitu provincielor de langa Dunarea de mediu-locu si inferiore. Acestu imperatoru

radecă fortaretie, intemeiată colonie in pările acestei, si prin armat'a sa iliriana si-asecură poterea preponderante invingundu pe pretoriani si pre celialalti adversari ai săi d'in intrulu imperiului. Sirniulu (adi Mitrovici) era centrala comerciala Europei de mediu-locu, si rivalul Bisanțului; dar mai tardiu Constantinopolea si-re vindică importanta si preponderanta sa naturale.

** (S e r b a t o r e a l u i H u s u) se incepù sambeta, 4. aug., in Prag'a. Dupa scirile primite au fostu de fatia aproape 10,000 de omeni, intre acesti a mai multi ospeti d'in Moravi'a, Silesia, Germania, Francia si Anglia. Desvelirea monumentului s'a intemplat la 3 ore, pre piati'a Bethlehem. S a b i n a si Fleischer au tienutu cuventarii, cari s'a primitu cu urari entuziastice. Despre sustinerea ordului s'a ingrigită reunionea numita "Socolu." Sér'a in teatr'u s'a tienutu una representatiune cu decoratiuni. Tota cetatea a fostu iluminata. Ordinea nu s'a turburat nece decătu

** (L i g'a d e p a c e a i n t e r n a t i o n a l a), despre carea mai facuram amintire, si-va tieni congrèsul in 14 i. c. in Lausane. Victoru Hugo a primitu presidiul onorariu. Se sustiene, că Garibaldi inca va fi de fatia. Femele inca potu fi alese de asta data la congresu, unde voru ave dreptul de votare chiaru că si barbatii.

** (D i e t a C r o a t i c i) s'a deschis in 4 sept. si s'a cestiu rescriptul regescu, prin carele episcopulu de Zeng se numi comisariu regescu pentru celebrarea instaliuniei banului. Mai multe comitate si cetăți au adresat dielei una petitiune pentru a impiedca vinderea padurilor d'in confinile militari. Siedint'a fu putin cercetata si nu dură mai multu decătu una ora.

** (M i n i s t r i i M a g h i a r i) tieni, de câteva dile, consilie ministeriali, in objectul projectelor, ce voru a le presintă dielei, ce se va intruni, dupa cum se afirma, in 15 octovre. Se intielege, că objectul principalu alu consultărilor este bugetul anului venitoriu.

** (B i b l i o g r a f i a) A estu de sub tipariu si se afla de vendiare la subserisulu si la tote librariile d'in capitala "Clopotulu," poemă de Schiller, tradusa d'in

originalu de Dr. Ad. Stern. Tipografu-editoru Ionu Weiss in Bucuresci, Batisteala No. 46. Pretiul unui exemplar 1*1*sfantiu.

* * L i s t a despre numerii sortiurilor trasi - cu castig - in 1. sept. curentu, la o casiunea sortituri filatropice arangiate in folosulu fondului Asociatiunei nationale, in Aradu, pentru cultur'a poporului romanu, este acăst'a: 83, 171, 183, 209, 286, 353, 673, 644, 725, 797, 891011, 1047, 1107, 1139, 1167, 1191, 1296, 131, 1364, 1391, 1392, 1395, 1595, 1643, 1983, 2019, 2029, 2114, 2294, 2385, 2557, 2695, 2863, 2955, 952, 3000, 2024, 3063, 3143, 3209, 3310, 3349, 3387, 3429, 3500, 3516, 3531, 3552, 3564, 3614, 3682, 3649, 3829, 3838, 3883, 3997, 4123, 4144, 4255, 4369, 4393, 4403, 4543, 4545, 4546, 4552, 4567, 4593, 4741, 4787, 4796, 4868, 4892, 4907, 5059, 5365, 5373, 5416, 5427, 5445, 5504, 5605, 5665, 5799, 5823, 5853, 5902, 5968, 6013, 6028, 6042, 6177, 6185, 6267, 6327, 6368, 6628, 6632, 6721, 6846, 6877, 6907, 6916, 6928, 6990, 7170, 7203, 7335, 7557, 7818, 798, 8045, 8133, 8326, 8362, 8370, 8620, 8685, 8920, 9106, 912, 9205, 9234, 9266, 9442, 9519, 9622, 9673, 9726, 9868, 9921, 10154, 10157, 10238, 10404, 10414, 10549, 10605, 10752, 11007, 11022, 11036, 11227, 11287, 11311, 11386, 11407, 11417, 11436, 11448, 11528, 11566, 11611, 11629, 11634, 11882, 11891, 11893, 11937, 11944.

Obiectele castigate se potu scote de la Directiunea Asociatiunei pre langa producerea sortiului originalu - in restimpulu presipu de siese septemanie.

Ionu Popoviciu Desseanu,
direct secund.

Petru Petroviciu, notariu.

Proprietariu si editoriu : Aleșandru Romanu.
Redactoru responditoriu interim. : Ionu Porutiu.

Comunicatiunea pre calile ferate.

Pre Lini'a Statului	Cu Trasura accelerata
Pest'a-Vien'a	Vien'a-Pest'a
In tote dilele la 7 ore 32 min. dem.	In tote dilele la 2 ore 30 min. dp. m.
Sosesce in Vien'a la 10. 57 min.d.m.	Sosesce in Pest'a la 9. 0. 25. m. sér'a.
Segedinu-Pest'a	Pest'a-Baziasiu
Marti-a si Sambet'a la 2 o.16 m.dem.	Luni-a si Vineri-a la 9.0.45 m. sér'a.
Vien'a-Baziasiu.	
Vien'a pléca la 7 ore 30 m. dem. la 8 ore - min. sér'a.	
Posionu (Pressburg) " 10 " 5 " 10 " 51 "	
Neuhäusel " 1 " 29 " d.médi " 1 " 59 " demin.	
Pest'a, sosesce " 4 " 30 " " 5 " 48 " sér'a.	
Pest'a pléca " 5 " 23 " " 6 " 31 " demin.	
Czegléd " 8 " 29 " sér'a " 10 " - " " " "	
Segedinu " 12 " 29 " noptea " 2 " 29 " d. am.	
Timisior'a " 5 " 24 " demin."	
Baziasiu, sosesce " 8 " 10 " ant. de amédi.	
Baziasiu-Vien'a.	
Baziasiu pléca la 6 ore 35 min. dupa amédia-di.	
Timisior'a " 10 " 43 " noptea la 7 ore 35 min. demin.	
Segedinu " 2 " 33 " demin. " 12 " 40 " d. mđi.	
Czegléd " 6 " 40 " " 6 " 13 " sér'a	
Pest'a, sosesce " 9 " 5 " " 8 " 30 " " " "	
Pest'a, pléca " 9 " 50 " " 9 " 25 " " " "	
Neuhäusel " 1 " 25 " d.amédi. " 12 " 58 " demin.	
Posionu " 4 " 46 " " 4 " 23 " " " "	
Vien'a, sosesce " 9 " 39 " sér'a " 6 " 14 " " " "	

Calea fer. de Nordu ung.

Pest'a-S.-Tarján.	
Pest'a pléca la 8 ore - min. 8 ore 30 min. sér'a.	
Steinbruch " 8 " 8 " 8 " 51 "	
Gödöllö " 9 " 13 " 1 " 4 " " " "	
Hatvan " 10 " 30 " 1 " 42 " noptea.	
S.-Tarján, sosesce, " 13 " 24 " d. amédi 5 " demin.	
S.-Tarján-Pest'a.	
S.-Tarján pléca la 2 ore 50 min. d. amédi. 10 ore 10 min. sér'a.	
Hatvan " 4 " 59 " " 2 " 11 " noptea.	
Gödöllö " 6 " 8 " " 4 " 20 " " " "	
Steinbruch " 7 " 7 " " 6 " 28 " demin.	
Pest'a sosesce " 7 " 14 " " 6 " 38 " " " "	

Calea fer. de Sudu (amedia-di).

Bud'a-Triestu-Triestu-Kanizsa.*)	
Bud'a pléca la 6 ore 35 min. demin. 6 ore 20 min. sér'a.	
Alba-Regia " 8 " 50 " 9 " 5 " " " "	
Canisia " 1 " 50 " d. amédi 5 " 6 " demin.	
Pragerhof " 9 " 27 " sér'a. *) (in legatur. cu trasu-	
Steinbrück " 12 " 1 " noptea r'a ce merge catra	
Triestu sosesce " 8 " 14 " demin. Vien'a.	

Triestu-Bud'a. Kanizsa-Bud'a.*)

Triestu-Bud'a. Kanizsa-Bud'a.*)	
pléca la 6 ore 45 min. sér'a*) (in legatur. cu tra-	
" 3 " 45 " noptea sura ce merge catra	
" 9 " 30 " demin. Vien'a.	
Canisia " 1 " 22 " d. amédi la 9 ore - m. sér'a.	
Alba-Regia " 5 " 55 " sér'a. " 5 " 45 " demin.	
Bud'a " 7 " 58 " " 8 " 12 " " " "	

Bud'a-Albaregale-Vien'a.

Bud'a	Albaregale-Vien'a.
pléca la 6 ore 35 min. demin.	
Alba-Regia, sosesce " 8 " 39 " " " "	
Szony-nou " 10 " " " " " " " "	
Vien'a, sosesce " 8 " 25 " sér'a.	

Vien'a-Albaregale-Bud'a.

Vien'a	Albaregale-Bud'a.
pléca la 7 ore 42 min. demin.	

Alba-Regia, sosesce	pléca " 5 " 38 " " " "
pléca " 5 " 55 " " " " " " " "	

Bud'a sosesce	pléca " 7 " 58 " sér'a. " " " "
pléca " 7 " 58 " " " " " " " "	

Calea fer. spre Tis'a.

Vien'a-Pest'a-Casiov'a.	

<tbl_r cells="2" ix="2" max